

Komandi partur

Komandi viku verður fyrsti partur av frásøgn hjá tí 92 ára gamla Kaj í Bartalstovu í Syðrugøtu, sum er ein av okkara royndastu trolaramonnum.

Haldórsvík 1860

Fossar omanfyri Haldórsvík í 1860

Sandagerði har tað eisini í 1860 var ætlanin at telegrafkaðalin skuldi koma í land. Soleiðis sá Sandagerð út tá

Foxmenninir vitjaðu eisini í Hvalvík

bagningen og det raste Kjød. Angaaende Færingens Dragt har jeg selv paa en Dagmarch forsøgt de meget omdebatterede Sko af blødt Kolæder, uden stive Saaler. Hvis Færingen foretrækker denne Fodbedækning, har han rigtignok Erfaringen og Vanen paa siden af sin Paastand om dens Fortrinlighed. Om han i det hele tager kunde bruge andet Fødtøj ved den farlige Fuglefangst, er et Spørgsmaal. At det maa være en usund Fodbeklædning, tror jeg ikke ubetinget tør paastaaes, netop naar man erindrer Øernes Klima og Færingens Beskæftigelse, men jeg finder den ikke praktisk for mit personlige vedkommende og vilde aldrig selv paa Færøerne, ombytte den med det Fødtøj, jeg nu engang er vant til. Det var iøvrigt øjensynligt, at Folkets Boliger i det sidste Decennium, ere undergaaede en Forandring i retning af Forbedring. Den megen Strid i sin Tid angaaende dette Punkt og Ureenligheden, har dog haft et godt Resultat, hvilket da nærmest skyldes Dr. Panum, der i sin Tid reiste Debatten herover ved sin Beretning efter den Mæs-

linge Epedemi, som havde hærget Øerne.

Til Haldórsvíkar

Den 6te August begave vi os til Haldersvig, idet vi benyttede Hestene for at vade over Vigen, saaledes at vi kom tørskoede over paa den anden Side. Vi fulgte Kysten langs "Sundene". Hen ad Aften naaede vi Haldersvig, hvor vi fandt Fox og Tømmerfolk i færd med at forfærdige en ny Raa. Vor fotograf var i fuldt Arbejde, til Indbyggernes fulde Fornøilse; det morede dem meget at see deres Portraiter saa hurtig Færdige.

Da Fox paa Grund af Reparationerne først kunde Afgaae næste Dag, havde vi Tiden for os og morede os med at besøge Indbyggerne og Omegnen, hvor en Deel smukke Vandfald findes.

Udfaldet af Land Undersøgelsen viste sig heldigt med hensyn til Telegranlægget. Over Strøøm findes en praktikabel Route for Telegraflinjen. Den kan fra Sandegjær føres over Terrain, som hæver sig jævnt og kun paa 3 Steder støder paa Høidepunkter, som dog ikke ville være vanskelige at

overkomme. Jordsmonnet er næsten hele Vejen, men kun af ringe Dybde, da Undergrunden er Klippe. Linien vil blive udsat for de heftige Vindstød, der styrte ned fra Fjeldene, men imod disse maa sættes et solidt Anlæg af Linien. Disse Vinde er heller ikke stærkere end de heftige Prairestorme, der i den vestlige Deel af de Forenede Stater tidligere ødelagde saa mange Miil af Telegraflinier, hvilket nu hænder meget sjældnere paa grund af solidere Anlæg.

Den vanskeligste Stykke Vei vil vel blive det fra Qvalvig til Haldersvig, dersom Veien langs Kysten vælges, da det oftere hænder, at store Klippemasser brække løs og rulle ned mod Strandbredden, ofte helt ud i Sundene. Dette kan imidlertid Undgaaes ved at føre Linien over den anden paa Kortet angivne Vei midt igjennem Landet.

Sundene med de Fjorde, der skjære vest ind i Landet, afgive en ypperlig Leilighed til at transportere Materialerne til Bestemmelsesstederne. Kaldbaksfjord, Kollefjord og Qvalvigen løbe indtil c. 500 Favne nær ind imod den projekterede Landlinie for Traa-

den, som vil blive ledet ud i Havet fra Haldersvig.

Haldersvig er en Fiskeriflække ved den nordlige ende af "Sundet" mellem Strøøm og Østerø. Vigen ligger helt landlukket fra Havet, har blød, god Bund, mest Sand, saaledes at Traaden med Sikkerhed kan enten føres ud eller ind i samme. Havets Bund falder nemlig meget jævnt fra den lille Havn ved Byen gradvis indtil c. 195 Favne ud i Havet, omtrent 6 Miil fra Land.

Den 7. August kl. 4 Eftermiddag forlod Fox Haldersvig og stod nord ad Island til.

Myndirnar

Tað áhugaverda í hesi søgu er, at tað finnast eisini myndir frá ferðini. Ein íslendisk kvinna, Inga Lára Baldvinsdóttir, fekk hesar myndir til vega úr einum bretskum savni, og í 2002 var ein framsýning av myndunum í Reykjavík.

Tað vóru 68 myndir tilsamans, av hesum vóru tær 13 úr Føroyum. Tær eru eitt sindur "kloddutar" men annars rimiliga góðar. Tær stava frá eini tíð, tá neyvan nógvar fotomyndir eru úr Føroyum. Í seinasta parti og hesum partinum er tiskil nakrar av hesum myndum.

Tey eru fleiri sum hava sagt hesa røðina um Fox at vera áhugaverda. Men ein slík frásøgn hevur fleiri, sum hava givið sítt íkast. Hesi eru Hanna Hansen, Miðvági, Viggo Christiansen og Helgi Fossadal í Havn.

Endiliga í 1906 kom sambandið

Føroyar finga telegrafsamband við útheimin á Ólavssøku 1906. Kaðalin lá úr Hetlandi í Sandagerðisvík. Telegrafurin varð tikin í nýtslu við, at Friðrikur kongur 8, sendi hetta fjarrit:

Lykkelig ved i Dag at kunne indvi den saa længselsfuldt ventede Telegraflinie sender jeg som mine første ord min hjerteligste Hilsen til ethvert Hjem på Færøerne. Jeg lykønsker til den ny Forbindelse, som saaledes hermed er aabnet, og udtaler det haab, den den mægtigt maa bidrage til udvikling af Færingernes Vel, baade i åndelig og materiel henseende og derved styrke vort Fædreland."

Amtmaðurin takkaði kongi fyri heilsanina og segði, at føroyingar fegnaðust um tað stóra framstig, sum teimum hevði hent í fyrsta stjórnarári Friðriks 8. Eisini lögtingið sendi kongi takkarkvøðu.

Tað var Det Store Nordiske Telegraf-Selskab, sum legði kaðalin millum Hetland og Føroyar og hiðani til Íslands. Alment varð kaðalsambandið opnað 1. august. Ein telegrafstøð varð bygd í Havn og tikin í brúk sama árið.

Tann fyrsti stjórin kallaðist V.Th. Jensen, og tann fyrsti telegrafisturin H. Røn Poulsen.

So nógv er broytt. Í dag er eingin telegrafstøð, hon er púra óneyðug við tí tøkni, sum er í dag.

Nógv fólk var samankomið, tá ið telegrafsambandið við útheimin varð tikið í brúk